

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

blisko

międzynarodowo

przez całe życie

Objęcie układem wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo

prof. UE dr hab. Aleksander J. Witosz
Agnieszka Cybulska-Bienioszek

Poznań, 4 czerwca 2019 r.

art. 151 ust. 2 pr.res.

Układ **nie obejmuje** wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, **w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia**, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na objęcie jej układem. Zgodę na objęcie wierzytelności układem wyraża się w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem. Zgoda może zostać wyrażona ustnie do protokołu zgromadzenia wierzycieli.

Jak ustalić wartość przedmiotu zabezpieczenia?

Wniosek
restrukturyzacyjny

Wartość bilansowa

Operat szacunkowy/
wycena sporządzone
przed wszczęciem
postępowania

Operaty/ wyceny
przedstawione przez
dłużnika/wierzyciela

Operaty/ wyceny
sporządzone na
zlecenie zarządcy/ na
zobowiązanie nadzorcy

Rodzaj określonej wartości

wartość rynkowa

Wartość rynkowa w
warunkach
sprzedaży
wymuszonej

Rodzaj określonej wartości - konsekwencje

Wierzytelność – 1.500.000 zł

Wartość nieruchomości

Rynkowa – 1.000.000 zł

Sprzedaż wymuszona – 750.000 zł

Część wierzytelności objętej układem bez zgody wierzyciela

500.000 zł

750.000 zł

Wartość nieruchomości – różne operaty szacunkowe

93.000 zł

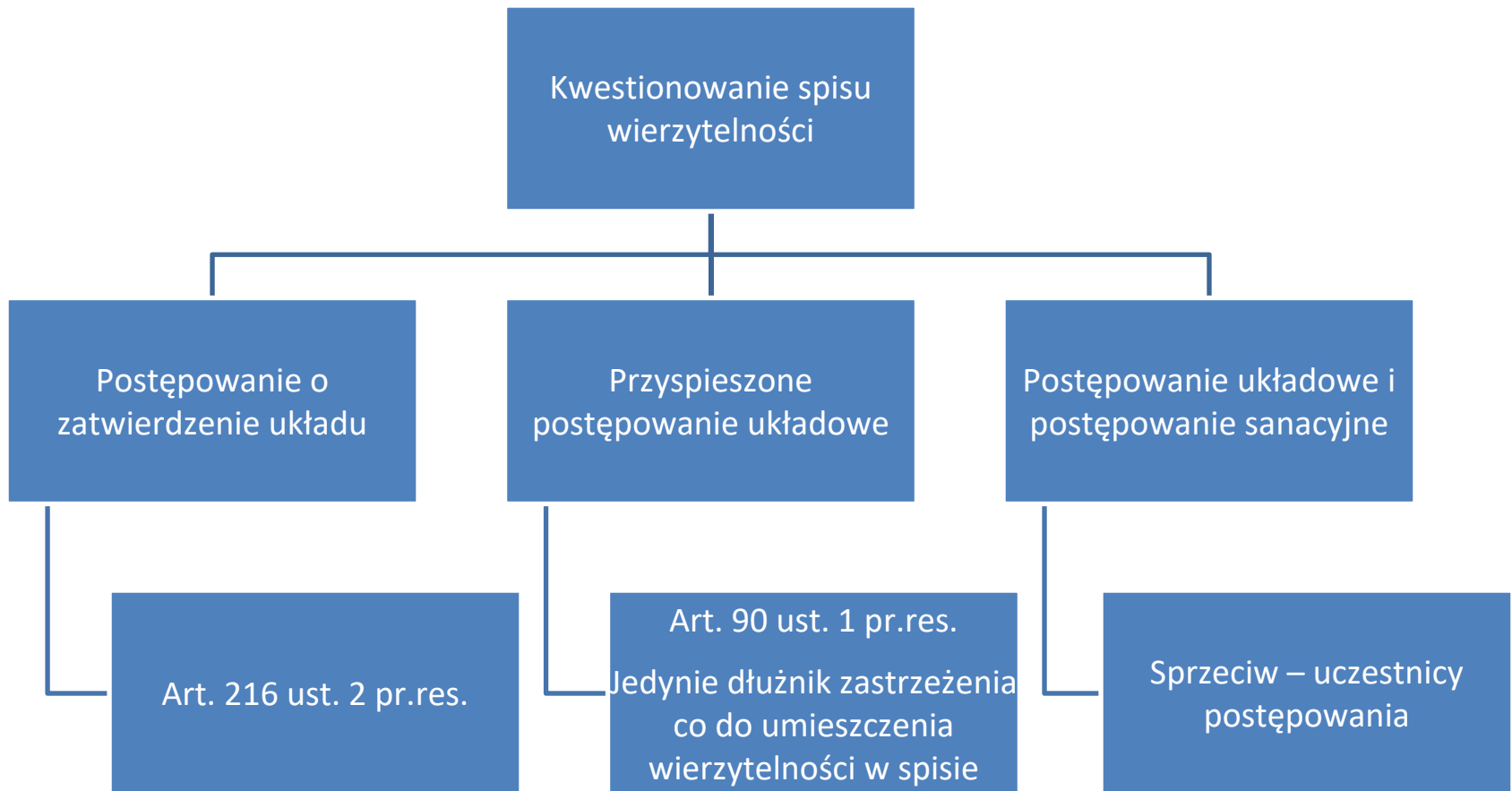
421.960 zł

8.008.000
zł

31.500.000
zł

Kto i w jaki sposób może kwestionować wartość przedmiotu zabezpieczenia?

Spis wierzytelności

Brak powagi rzeczy osądzonej
– brak skutków materialnych

Możliwość wytoczenia
powództwa o zapłatę lub
o ustalenie (art.189 k.p.c.)

Zmiany wartości przedmiotu zabezpieczenia w czasie

Zwiększenie wartości
(np. zmiana planu
zagospodarowania
przestrzennego)

Zmniejszenie
wartości (np. pożar)

Naturalne fluktuacje
(np. zastaw na
stanach
magazynowych)

Zmiany wartości przedmiotu zabezpieczenia w czasie

- Na kiedy dokonywać wyceny przedmiotu zabezpieczenia dla celu określenia siły głosu wierzycieli?
- Czy i jaki wpływ na siłę głosu wierzycieli mają zmiany wartości przedmiotu zabezpieczenia w toku postępowania?
- Do kiedy i w jakiej drodze należy dokonywać ewentualnych zmian w spisie wierzytelności?
- Art.100 ust. 1 pr.res.: Jeżeli po złożeniu spisu wierzytelności zostanie ujawniona wierzytelność, która nie została umieszczona w spisie, nadzorca albo zarządca sporządza uzupełnienie spisu wierzytelności. Przepisy art. 84-91 stosuje się odpowiednio. (???)
- Art.99 pr.res.: Sędzia-komisarz może z urzędu wykreślić wierzytelność ze spisu wierzytelności...

Zastaw na stanach magazynowych

Duże niebezpieczeństwo pokrzywdzenia wierzyciela w toku postępowania restrukturyzacyjnego, nie tylko w zakresie obliczenia siły jego głosu.

art. 8 ust. 1 pr.res. Sąd odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli.

ZGODA WIERZYCIELA ZABEZPIECZONEGO RZECZOWO NA OBJĘCIE UKŁADEM

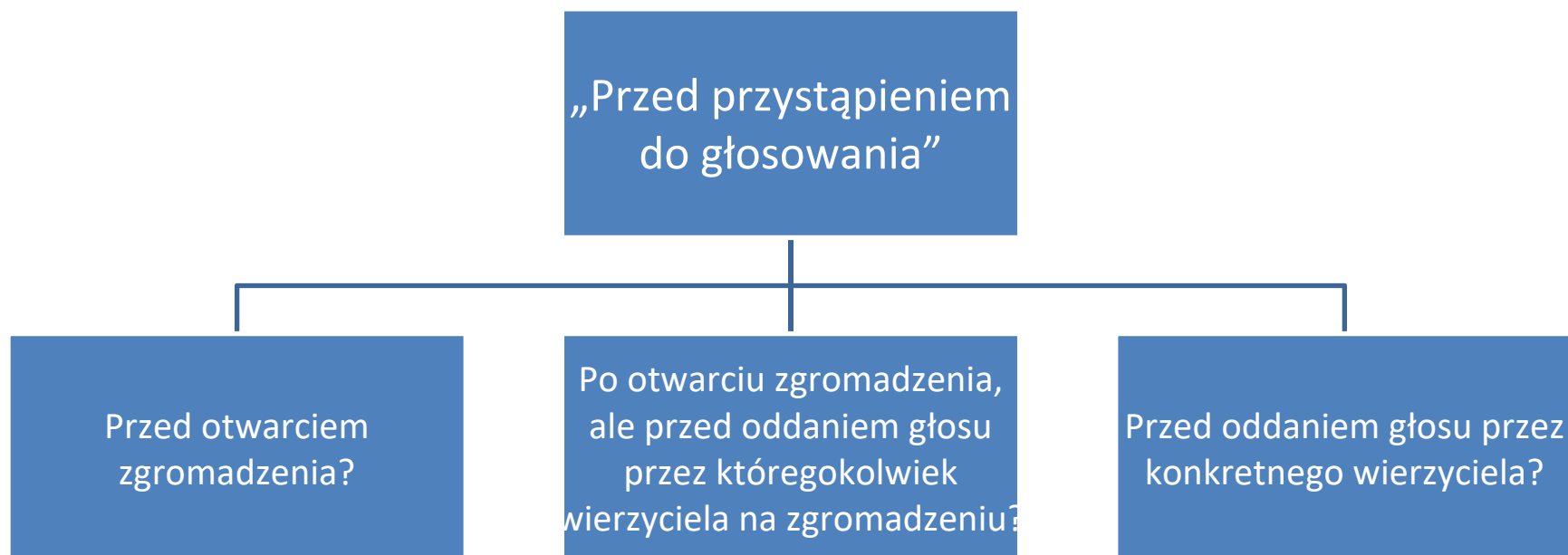

art. 151 ust. 2 pr.res.

Układ nie obejmuje wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, **chyba że wierzyciel wyraził zgodę** na objęcie jej układem. Zgodę na objęcie wierzytelności układem wyraża się **w sposób bezwarunkowy i nieodwołalny, najpóźniej przed przystąpieniem do głosowania nad układem**. Zgoda może zostać wyrażona ustnie do protokołu zgromadzenia wierzycieli.

Do kiedy wierzyciel może wyrazić zgodę na objęcie układem?

Zgoda wierzyciela – czego dotyczy?

„Zgodę na objęcie wierzytelności układem
wyraża się w sposób bezwarunkowy i
nieodwołalny”

Tylko jedno propozycje
układowe

Więcej propozycji
układowych
Zgłoszono zmiany
propozycji układowych

Skutki wyrażenia zgody na objęcie układem

Zgodę na objęcie wierzytelności układem wyraża się w sposób **bezwarunkowy i nieodwołalny**”

Zgoda na konkretne propozycje układowe, na konkretną treść układu

Art. 94 k.c.

Zgoda na objęcie układem, bez wskazania jego konkretnej treści

Układ częściowy

Art. 181 ust. 1 pr.res.

1. Jeżeli dłużnik przedstawił wierzycielowi, którego wierzytelność jest zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, **proponuje układowe przewidujące pełne zaspokojenie**, w terminie określonym w układzie, jego wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia, nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła, albo **przewidujące zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia**, do objęcia wierzytelności układem częściowym nie jest konieczna zgoda takiego wierzyciela.

Pokrzywdzenie wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo – układ częściowy

„propozycje przewidujące zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia”

- Wartość nieruchomości – 1.000.000 zł
- 3 hipoteki:
 - I. - 1.500.000 zł,
 - II. – 1.000.000 zł,
 - III. – 500.000 zł.

Czy jest dopuszczalna w ramach układu znacząca redukcja wierzytelności zabezpieczonych hipotekami II i III?

Pokrzywdzenie wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo – układ częściowy

- Wartość nieruchomości – 1.000.000 zł
- 3 hipoteki:
 - I. - 1.000.000 zł,
 - II. – 3.000.000 zł,
 - III. – 1.000.000 zł.

Czy wierzyciele zabezpieczeni dalszymi hipotekami mogą przegłosować wierzyciela I i ustalić np. konwersję lub spłatę w ratach w okresie 30 lat?

Pokrzywdzenie wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo – układ częściowy

Art. 180 ust. 2 pr.res. Wyodrębnienie wierzycieli objętych układem częściowym odbywa się w oparciu **obiektywne, jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie** kryteria dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem, z których wynikają zobowiązania objęte propozycjami układowymi.

Czy jest możliwe wykorzystanie instytucji układu częściowego w celu pokrzywdzenia wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo, w taki sposób, że wskaże się jako kryterium wierzycieli posiadających wierzytelności powyżej np. 100 zł, co spowoduje, że układem będzie objęte 90% wierzycieli?

Dalsze problemy wymagające rozstrzygnięcia

- Wymóg zgody korporacyjnej (art. 17 k.s.h.) a zgoda na objęcie układem,
- surogaty w razie uszkodzenia / zniszczenia obciążonego składnika majątku,
- zabezpieczenie zabezpieczające kilka wierzytelności – jak dokonać podziału wierzytelności na części objęte układem i fakultatywnie układowe,

Dalsze problemy wymagające rozstrzygnięcia

- rozporządzenie opróżnionym miejscem hipotecznym,
- postanowienie stron o utrzymaniu zastawu na czas dalszy (art. 18 u.z.r.r.z.),
- art. 181 pr.res. - zaspokojenie wierzyciela w stopniu nie niższym od tego, jakiego może się spodziewać – koszty egzekucji?
- Zastaw na stanach magazynowych – zabezpieczenie interesów wierzyciela.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ!

Uniwersytet
Ekonomiczny
w Katowicach

www.ue.katowice.pl